

Notă informativă

privind organizarea alimentației copiilor și elevilor din instituțiile educaționale ale raionului

Din orientările prioritare ale DÎ, la capitolul V. **Promovarea politicii privind respectarea dreptului copilului** se conturează obiectivul: **Asigurarea unui mecanism de prevenire și combatere a violenței în școli, de fortificare a sănătății copiilor prin organizarea eficientă a alimentației**, menit să asigure funcționalitatea și eficiența procesului educațional, care vine în concordanță cu obiectivul strategic **Sporirea accesului și îmbunătățirea calității învățământului primar, gimnazial și liceal din perspectiva școlii prietenoase copilului.**

Organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general se realizează în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova și include un complex de măsuri:

- planificarea nemijlocită a alimentației copiilor/elevilor;
- prepararea și livrarea hranei copiilor/elevilor;
- vitaminizarea bucatelor;
- controlul zilnic al calității hranei și livrării rațiilor/porțiilor alimentare;
- asigurarea bazei tehnico-materiale necesare;
- respectarea cerințelor sanitaro-igienice;
- formarea deprinderilor și culturii alimentației sănătoase la copii/elevi, precum și eticii primirii hranei;
- profilaxia intoxicațiilor alimentare și a bolilor infecțioase.

În vederea asigurării alimentației calitative a copiilor în instituțiile din raion, de către DÎ a fost elaborat Planul de acțiuni privind implementarea **Strategiei de dezvoltare a sistemului educațional raional**. Planul a inclus o serie de măsuri pentru îmbunătățirea calității alimentației elevilor și copiilor.

La nivelul învățământului primar și secundar general, activitatea DÎ, pornind de la competențele sale, a fost orientată spre:

I. Elaborarea cadrului normativ privind asigurarea alimentării în instituțiile de învățământ

Conducătorii instituțiilor de învățământ perfectează anual, în conformitate cu legislația în vigoare, actele necesare pentru organizarea eficientă a alimentației copiilor:

- Ordinul privind organizarea alimentației elevilor, cu numirea responsabililor;
- Ordinul cu privire la constituirea comisiei de triere;
- Ordinul cu privire la numirea responsabilului de calculare statistică.

II. Creșterea numărului elevilor alimentați din ciclul gimnazial prin implicarea sponsorilor, agenților economici, părinților

Prezentăm datele statistice sub aspect cantitativ ale numărului elevilor alimentați:

	cl.I-IV	cl.V-IX	cl.X-XII
Anul 2011-2012	100%	28,8%	6,29%

Anul 2012-2013	100%	26,21%	6,75%
Anul 2013-2014	100%	15,34%	9,3%
Anul 2014-2015	100%	24,73%	3,82%
Anul 2015-2016	100%	27,17%	3,90%
Anul 2016-2017	100%	827/ 14,71%	2,90%

În anul școlar 2016-2017 procesul de alimentare a copiilor a început regulamentar,adică chiar din prima zi de studii, în 6 instituții de învățământ (gimnaziile Bălcean , Călmățui, Dancu , Negrea , Pașcani , Mereșeni); pentru copiii din alte 29 de instituții alimentația a început din a II-a săptămână.În 4 instituții au funcționat condiționat cantinele(gimnaziile din Tălăiești,Boghiceni, ”M.Viteazul”, iar alte 4 instituții au început procesul de alimentare din 26.09 (gimnaziile Logănești, „C.Tănase”, LT Lăpușna), iar LT „M.Eminescu” din 03.10. Aceste date oferă posibilitatea, în urma unei analize, să invocăm momentele care,în aspect pozitiv, au influențat începerea regulamentară a procesului de alimentare a copiilor: responsabilitatea managerului școlar de a prioritiza lucrurile ,plasându-le esențiale pe cele legate de pregătirea blocului alimentar. Cei care nu au urmărit înlăturarea disfuncțiilor stabilite anul trecut nu au primit avizul de funcționare a cantinelor, de-aceea Direcția Învățământ a găsit oportun să discute problema respectivă în cadrul ședinței Consiliului de Administrație și să sancționeze managerii pentru începerea tardivă a procesului de alimentație .

Alimentarea copiilor din **familii social-vulnerabile** este asigurată pentru 317 elevi (35, 57 %) , pentru ceilalți nu s-a identificat mecanismul de finanțare, ceea ce-i obligă pe manageri să urgenteze identificarea modalităților.

În activitatea sa Consiliul Raional a cunoscut un precedent la care se face referire, în aspect pozitiv, de multe ori: Decizia Consiliului Raional de a organiza alimentația copiilor din școlile arondate, precum și a celor cu CES din surse economisite anterior. În anul curent se alimentează copiii ce sunt transportați de la Horjești la LT,„Șt.Holban” (56), 24 elevi de la Anini care învață la LT Lăpușna, 22 de copii de la Șipoteni ce-și fac studiile la GBobeica , 58 de copiii din Sofia care învață la Negrea,6 copiii din Sărata-Mereșeni care învață la LT„M . Lomonosov”, 9 copiii din Horodca ce învață la GDrăgușenii-Noi. Astfel, din numărul total de copii transportați – 705- sunt alimentați 192 sau 27,23%. Rămân nealimentați copiii din școlile arondate: Sărata –Mereșeni, (LT,„Universum”) Fârlădeni (GM,„A.Bunduchi”), Horjești (elevi care învață la Mingir). Suntem la momentul când am fi în capacitate s-o facem din soldul disponibil. La fel, am putea proceda și pentru cei din famili social- vulnerabile , și pentru cei cu CES, deoarece , la moment, sunt alimentați doar 96 sau 21,05%.

În scopul organizării alimentației eficiente, la solicitarea părinților și elevilor, Direcția Învățământ în colaborare cu Direcția Finanțe, la indicația Președintelui raionului, a elaborat un mecanism de organizare a procesului de alimentare pentru elevii părinții cărora acceptă achitarea prînzului. Managerilor li s-au propus acțiuni concrete pentru organizarea alimentării contra plată. În anul școlar 2016-2017 alimentează contra plată copii instituțiile: LT,„M.Sadoveanu” (70 de copii), GM Drăgușenii-Noi (40), GM Onești, iar gimnaziile „A.Donici ” Ciuciuleni,GM Pogănești, GM Pașcani, GM Grădiniță,„K.Evteeva”, LT,„D.Cantemir” alimentează copii din surse extrabugetare .

Conducătorii instituțiilor de învățământ general, fiind **executori secundari de buget**, organizează achiziții publice pentru procurarea produselor alimentare, încheind contractele de achiziție.

III. Activitatea comisiei de triere este constituită anual la începutul anului școlar sau calendaristic prin ordinul directorului instituției. În urma inspecțiilor desfășurate, se constată că, în corespundere cu prevederile Instrucțiunii de organizare a alimentației, Comisia de triere asistă la recepționarea materiei prime, evaluează corespunderea produselor cu meniul zilnic, monitorizează corespunderea normei alimentare pentru fiecare copil/elev cu indicațiile meniului.

IV. Renovarea și dotarea cantinelor cu utilaj necesar pentru organizarea alimentației. Acest aspect este urmărit de către Direcția Învățământ prin intermediul Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului, ținându-se cont de prescripțiile Agenției Naționale de Protecție a Alimentelor. Totodată, în scopul evitării situației anului precedent, când 45% dintre instituții nu aveau aduse în normă condițiile de funcționare a cantinei, se urmărește periodic gradul de înlăturare a neajunsurilor. Fiecare instituție este somată să-și analizeze sursele bugetare și să elaboreze devizul de cheltuieli pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucție și reamenajare a spațiului destinat pregătirii bucatelor și servirii mesei de către copii. În același timp, Direcția Învățământ urmărește includerea în Planul de acțiuni de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului educațional, pe rând, a instituțiilor unde este imperios necesar de a ameliora condițiile și de a dota blocurile alimentare.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Organizarea procesului de alimentație în instituțiile de educație timpurie se axează pe următoarele principii:

- Principiul respectării dreptului la sănătate al copilului;
- Principiul asigurării condițiilor optime pentru organizarea alimentației de calitate în grădinițe;
- Principiul corectitudinii și transparenței în colaborarea instituției de învățământ cu furnizorii;
- Principiul respectării actelor legislative și normative în domeniul alimentației publice;

Procesul de alimentare în instituțiile preșcolare din raion este organizat în baza actelor ce reglementează procesul de alimentare a copiilor „Recomandările pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată în instituțiile de învățământ”.

Pentru elucidarea recomandărilor, în scopul asigurării unui regim alimentar sănătos, în instituții au fost organizate adunări cu părinții. Anual se emit ordine cu privire la persoana responsabilă de primirea și păstrarea produselor alimentare. În instituții se pune în discuție problema organizării alimentației copiilor la ședințele Consiliilor de Administrație. Panourile informative din instituții, bucătării sunt completate cu actele normative ce vizează organizarea alimentației copiilor.

Activitatea comisiei de triere în grădinițe

În urma celor verificate la capitolul organizarea alimentației copiilor în instituțiile preșcolare, am stabilit că în toate instituțiile, prin ordin, este constituită comisia de triere, care asigură sistematic monitorizarea valabilității produselor alimentare, certificatele de calitate și conformitate pentru produsele alimentare achiziționate. Rezultatele activității comisiei de triere zilnic sunt incluse în registrele respective.

Elaborarea meniului. La concerepea meniurilor se ține cont de respectarea normelor naturale, bănești, elucidate în Recomandările pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată. În majoritatea instituțiilor preșcolare se ține cont de prevederile meniurilor noi și, respectiv, sunt achiziționate produse alimentare corespunzătoare. Meniurile zilnice sunt afișate în fiecare grupă de copii și la bucătărie, astfel fiecare părinte să fie informat despre alimentația copiilor. Meniurile sunt elaborate în 24 instituții de către asistentele medicale, iar în 20 instituții - de către manager, care le și vizează împreună cu bucătarul.

În conformitate cu ștatele tip ale instituțiilor preșcolare, unitatea de șef de gospodărie este inclus de la 3 grupe existente în grădiniță. Astfel, în conformitate cu datele existente, în 10 instituții funcția de șef de gospodărie nu este inclusă în ștatele instituției, deși, după numărul de grupe care activează, s-ar fi recomandat (Pașcani, Pereni, Sofia, Sarata-Galbenă nr.2, 3, Drăgușenii-Noi, Danco, Cățeleni, Cărpineni-Lăpușnița). Astfel, în aceste instituții, funcția dată este îndeplinită de către managerul instituției, ceea ce afectează mult îndeplinirea altor atribuții conform fișei de post.

La fel, în conformitate cu ștatele tip nu în toate instituțiile sunt desemnate unități de bucătar-șef, iar în grădinițele cu 1-2 grupe doar o singură persoană îndeplinește mai multe funcții (bucătar-șef, bucătar, spălător de veselă). Tot la capitolul dat am mai identificat și următorul aspect: bucătarii nu sunt implicați în cursuri de formare, nu li se atribuie grade de calificare, ceea ce influențează malefic asupra calității pregătirii bucatelor.

Actualmente, în raion se alimentează **4503** copii de vîrstă preșcolară, adică toți copiii instituționalizați, dintre ei:

-4412 copii în instituțiile preșcolare:

-148 copii în școlile primare- grădiniță;

-243 copii în gimnazii –grădinițe.

Alimentarea copiilor este organizată de 3 ori pe zi, iar suma disponibilă pentru alimentație fiind de 16,05 lei în anul 2016, iar din 2017 -21 lei.

În urma analizei executărilor financiare din anul 2016, copiii în mediu au fost alimentați de 14,69 lei.

Concluzionând activitatea instituțiilor școlare și preșcolare pe segmentul organizării alimentației copiilor, Direcția Învățământ reiterează:

De înalta calitate a alimentelor depinde dezvoltarea armonioasă atât din punct de vedere fizic, cât și intelectual a copiilor. Actuala normă financiară nu permite acoperirea costurilor reale ale produselor necesare pentru a asigura norma fiziologică zilnică a copiilor. Totodată, există lacune privind calitatea produselor achiziționate pentru grădinițe și școli de către instituțiile de învățământ și reprezentanții autorităților publice locale, iar lipsa bucătarilor calificați, duce la crearea unor meniuri în care predomină terciurile, pastele, produsele de patiserie și pâinea. Ca rezultat, crește și nemulțumirea părinților. Deși rolul școlilor și grădinițelor este de a educa și instrui copiii, dorim ca aceștia să se alimenteze sănătos. Organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile educaționale ale raionului este, în linii generale, regulamentară. În același timp, în 78% dintre instituțiile educaționale nu avem bucătari-șefi (din cauza salariilor mici -1040 lei și volumul mare de lucru). Managerul sau alt personal din grădiniță sunt nevoiți să prepare bucate, cu abateri de la regulament. Bucătarii nu sunt implicați în cursuri de perfecționare pentru a fi învățați ce și cum să pregătească pentru copiii mici, respectiv, nu li se atribuie grade de calificare. În 67% dintre instituțiile educaționale lipsesc asistenții medicali, mai ales în grădinițele și școlile mici.

În implementarea Planului de acțiuni privind realizarea prevederilor Strategiei de dezvoltare a sistemului educațional, pe segmentul de organizare a **alimentației** se constată urmărirea atingerii standardelor de calitate prin respectarea cadrului normativ.

Șefa Direcției Învățământ

Valentina TONU

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA CENTRUL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ HÎNCEȘTI

MD 3400, or. Hîncești str.Toma Ciorbă nr. 2,
Tel. +373 269 23770; Fax. +373 269 23770
IDNO 1006601003131, csphincesti@ms.md

La moment în raionul Hîncești activează 126 instituții de învățămînt pentru copii. Dintre care 48 instituții preșcolare, 45 instituții secundare (gimnazii, licee, instituții de învățămînt secundar profesional), 3 școli primare-grădinițe, 2 școli speciale, 1 colegiu.

Putem menționa că toți copiii de la grădinițe sunt alimentați. Pe parcursul anului trecut sa constatat o ameliorare nesemnificativă de asigurare a copiilor cu produse alimentare atît cantitativ cît și în diversitate de produse. Procesul de recepționare a produselor de la agenții economici se efectuează de managerii instituțiilor. Responsabilitatea de calitatea produselor recepționate este totalmente pe spatel managerului instituției.

Alimentația copiilor trebuie să fie una echilibrată și rațională, acesta este factorul principal care influențează starea de sănătate și dezvoltarea lor.

Atît deficitul cît și surplusul de alimente influențează negativ starea de sănătate a copiilor și contribuie la apariția diferitor stări morbide. Analiza morbidității generale a copiilor a stabilit circa 6% dintre copii cu retard statural (înălțime mică pentru vîrstă), 2% au retard ponderal (greutate mică pentru înălțime). În acelaș timp circa 5 % dintre copii sunt supraponderabili (greutate mare pentru înălțime). Aceste cifre ne dovedesc importanța unei alimentații echilibrate. La 50,8% din elevii supuși controlului medical s-au depistat anumite probleme de sănătate. În rezultatul evaluării alimentației copiilor din grădinițe și elevilor sa atestat un consum excesiv de pîine din grîu, făină, crupe, zahăr, sare și lipsa în rațiunul copiilor a pîinii de secară, cantități nesatisfăcătoare de legume, fructe proaspete și uscate.

Norma fiziologică pentru dezvoltarea copilului la grădiniță este de 78gr. proteine, 71gr. lipide și 281 gr.glucide.în zi. Dar rezultatele de laborator a calității nutriționale a alimentației copiilor denotă unele devieri de la normele sanitare. Așa dar s-a depistat exces de sare pînă la 4-5 gr. /zi/copil norma 1,6 gr. (Nr.4 Hincești, Caracui), neajuns de proteine 9gr./zi, 5gr. Lipide. În acelaș timp s-a majorat consumul de glucide cu 35,9gr./zi. De asemenea nu toate grădinițele sunt suficient aprovizionate cu carne, pește, lapte și produse lactate (Sarata Galbenă nr.2, Stolniceni, nr. 3 Cărpineni.)

Actuala normă financiară nu permite acoperirea costurilor reale ale produselor necesare pentru a asigura norma fiziologică zilnică a copiilor. Totodată există lacune privind calitatea produselor achiziționate pentru grădinițe și școli.

Cu regret elevii claselor V-XII nu sunt cuprinși cu hrană caldă, nu se oferă un terci cu o băutură (ceai, compot, lapte). Lipsa bucătarilor calificați, în special în instituțiile de învățămînt din localitățile rurale, duce la crearea unor meniuri în care predomină terciurile, pastele, produse din paserie și pîinea.

Pentru o mai bună organizare a alimentației copiilor se impune necesitatea asigurării cantinelor din instituțiile preșcolare și școlare cu utilaj performant de preparare a bucatelor prin fierbere, coacere, înăbușire s.a. crearea condițiilor de muncă a bucătarilor și echiparea lor cu echipament de protecție

REPUBLICA MOLDOVA

**CONSILIUL RAIONAL
HÎNCEȘTI**

MD-3401, or. Hîncești, str. M. Hîncu, 126
tel. (269) 2-20-58, fax (269) 2-20-48,
E-mail: consiliul@hincesti.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА

**РАЙОННЫЙ СОВЕТ
ХЫНЧЕШТЬ**

МД-3401, г. Хынчешть, ул. М.Хынку, 126
тел. (269) 2-20-58, факс (269) 2-20-48,
E-mail: consiliul@hincesti.md

DECIZIE

or.Hîncești

din 24 martie 2017

nr. 02/10

**Cu privire la organizarea alimentației copiilor
și elevilor din instituțiile educaționale ale
raionului**

În implementarea Planului de acțiuni privind realizarea prevederilor Strategiei de dezvoltare a sistemului educațional, pe segmentul de organizare a alimentației se constată urmărirea atingerii standardelor de calitate prin respectarea cadrului normativ. În scopul înlăturării tuturor neajunsurilor depistate în procesul de alimentare a copiilor și elevilor, precum și pentru sporirea calității în acest domeniu, în scopul implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului educațional raional pentru anii 2013 -2020 și în temeiul art.46 din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Consiliul raional **DECIDE:**

1. Se ia act de Nota informativă privind organizarea alimentației copiilor și elevilor din instituțiile educaționale ale raionului, prezentată de către șeful Direcției Învățământ dna V.TONU, și Nota informativă prezentată de către șeful Centrului de sănătate Publică Hîncești, dl. A. AGA.
2. Se menționează activitatea conformă a srtucturilor raionale abilitate să contribuie la asigurarea regulamentară a procesului de alimentare a copiilor și elevilor.
3. Se pune în sarcina Direcției Învățământ, dna Valentina TONU:
 - a. asigurarea participării bucătarilor din instituțiile de educație timpurie și de învățământ primar și general la cursurile de formare, cu atestare ulterioară;
 - b. împreună cu Direcția Generală Finanțe să revizuiască statele de personal ale instituțiilor de educație timpurie, referitor la asistentele medicale și bucătari.
 - c. să urmărească repartizarea prioritară a resurselor bugetare din componenta raională pentru modernizarea blocurilor alimentare și a

instituțiilor școlare , care : a) conform planului de optimizare a sistemului de învățământ al raionului sunt sau vor fi reorganizate în școli de circumscripție; b) utilizează capacitatea clădirii la nivel de minim 65-70%; c) gimnaziile –grădiniță; d) n-au efectuat reparații capitale în ultimii 10 ani și nu se preconizează a fi închise.

- d. să identifice mecanismul de organizare a alimentației copiilor din alte categorii (cu CES, din familii social-vulnerabile de la toate treptele de școlaritate).
4. Se va include și recomandări privind îmbunătățirea calității alimentației copiilor de la alte structuri.
 5. Se recomandă administrației publice locale de nivelul I, să informeze Consiliul Raional despre mijloacele financiare folosite pentru alimentarea copiilor.
 6. Se pune în sarcina Direcției Învățământ (dna V.TONU), Direcției Generale Finanțe (dna G.ERHAN), Centrului de Sănătate Publică (dl A.AGA), Direcției Raionale Siguranța Alimentară (dl D. COJOCARU) să continue monitorizarea procesului de organizare a alimentației copiilor în instituțiile educaționale din raion, informând periodic Consiliul raional despre lacunele comise de administrațiile instituțiilor educaționale și autoritățile publice locale.
 7. Responsabilitatea de executare a prezentei decizii se pune în sarcina șefului Direcției Învățământ dna Valentina TONU, șefului Direcției Raionale Siguranța Alimentară dl Dumitru COJOCARU, șefului Centrului de Sănătate Publică dl Anatolie AGA.
 8. Monitorizarea modului de executare a prezentei decizii se pune în sarcina vicepreședintelui raionului, dna Vera PATRAȘCU.

Președintele ședinței:

Ludmila CARUȚA

Contrasemnează:

Secretarul

Consiliului raional Hîncești

Elena MORARU TOMA